

BUTLLETÍ

DE LA

INSTITUCIÓ CATALANA D'HISTORIA NATURAL

FULLA FRANCA ALS AFICIONATS A LAS CIENCIAS NATURALS

REDACCIÓ: Plassa de Santa Ana, núm. 20, 1.er, BarcelonaL'INSTITUCIÓ CATALANA
D'HISTORIA NATURAL

Fa un any que a Barcelona se fundà una modesta reunió de joves aimants de las Ciències Naturals ab el títol esmentat. Y entre'ls articles del Reglament legalment vigent de dita Associació n'hi ha un que diu que devem publicar un Butlletí pera estrènyer els llaços de germanor y amistat entre nosaltres y els demás novells aficionats a la Naturalesa. Avuy cumplim lo dit, encara que ab molta modestia y ab las dificultats inherents a tal empresa, que per nostra part és ben ardidada.

Un saludo a tots els que com nosaltres dedican els seus afanys al cultiu de las Ciències Naturals, és lo que primer se'ns acut a l'inaugurar las nostras tasques. Per molts anys poguem continuarlas cada jorn ab més fe y ab més profitosos resultats.

LA REDACCIÓ

UN FILÓ D'AMPELITA
A SAMALÚS

Un jorn fèyam una caminada per la carretera que passant per La Garriga va cap a Llinàs, y a cosa de mig kilòmetre de Samalús vàrem notar una vena negra que destacava fortament del reste del talut del desmont de la carretera; vena que se ramificava abundantment, ab vias gro-

gas y blanquinosas. Vàrem ensajarla, y convençuts de que era una Ampelita, dono ara'l detall d'aquesta troballa, donchs és una roca difícil de trobarla y escassa en nostra regiò.

Es l'Ampelita en qüestió (Esquist aluminós, Ampelita gràfica) un esquist argilós, tendre, mate, negre, impregnat d'Antracita pulverulenta y de Piritita, de la que'l sofre integrant s'oxida y passa a sulfat, sigui de ferro, ab quin metall estava combinat en forma de sulfur, sigui ab l'alúmina, que en sa majoria integra l'esquist.

Els sulfats als que dóna lloch aquesta descomposició fan que sigui utilisable aquesta roca com abono de vinyas, y quan la proporció de Carbono hi és considerable pot emplearse com a llapis negre.

D'utilitat pràctica aquest jaciment no en té cap. És no més que una curiositat científica y d'estudi.

ANTONI NOVELLAS Y ROIG

Barcelona, 4 de Desembre de 1900.

EXCURSIÓ MALACOLÓGICA
A GAVÀ

Una de las excursions que més bons resultats m'ha donat entre las que tinch fetas és la que pel Febrer de l'any passat vaig fer ab alguns companys de l'INSTITUCIÓ a l'ermita de Bragués y castell d'Aramprunyà.

Las especies recullidas, comprovadas segons l'obra de M. Granger: *Histoire Naturelle des Mollusques de la France*, volum primer, són las següents:

Helix aspersa, Müller.

Molt abundant.

Helix splendida. Draparnaud.

Alguns exemplars del tipo, y de la varietat rosada.

Helix trochoides, Poirét.

Sota las pedras en el jaciment de fòssils del Silúrich.

Helix apalolena, Bourguignat.

En el camí de l'ermita al castell. No abunda.

Helix cespitum, Draparnaud.

Per las voras de la carretera sobre varias plantas.

Helix vermicullata, Müller.

No abunda molt. Alguns exemplars sota'l *chaemaerops humilis*.

Helix candidissima, Draparnaud.

Sota las pedras en el jaciment. Tenen uns 24 milimetres de diàmetre.

Helix nemoralis, Linneo.

No abunda. Dos exemplars de la var. *Cuvieria* y un de la *Rubella*.

Helix carthusiana, Müller.

Abunda. Sobre'l tronch de varias plantas.

Rumina decollata, Linneo.

Abunda.

Helix barbara, Linneo.

Raro. Algun sota las pedras dels volts de l'ermita.

Pupa umbilicata, Draparnaud.

Entre la fullaraca y sota las pedras, junt ab l'especie anterior.

Pupa montserratica, Fagot.

Abunda al peu de las etzavaras y de las escombreras.

Clausilia penchinati, Bourg.

Alguns exemplars sota las matas de la part nord del jaciment.

Cyclostoma elegans, Müller.

Entre la fullaraca y sota las pedras d'aprop de l'ermita. És molt abundant.

JOSEPH MALUQUER Y NICOLAU

NOTA SOBRE LA

PLUSIA AURÍFERA HÜBNER

Sembla que l'especie de que's tracta, pertanyent a l'ordre dels lepidòpters, és propia y fins fa poch exclusiva de las illas Canarias, y no tinch noticia de que s'hagi trobat a Europa, abans de la primavera de 1899, en que vaig recullirne un exemplar que, portat a mon benvolgut mestre y eminent entomòlech D. Miguel Cuní y Martorell, vegé que era una especie per ell desconeguda, ab tot y els molts anys que fa que's dedica a l'estudi de les especies entomològicas de nostra terra.

A l'estiu de dit any se presentà ab una abundor extraordinaria per las hortas dels voltants de Barcelona y Sarrià, ahont sas larvas destruiren tota mena d'hortalissas, continuant sas devastacions fins a l'Octubre següent. Fou alashoras quan en varias excursions y principalment en el Jardí Botànich d'aquesta Universitat, y degut a l'amabilitat del jardiner major y distingit botànich D. Antoni de Chaves, vaig poguer recullir moltas orugas y crisàlidas, observant, al mateix temps, que l'insecte de que's tracta és quasi absolutament poliphage, destruint tota mena de plantas baixas. La llista de las plantas sobre las quals vaig recullir orugas y crisàlidas és la següent: *Matricaria chamomilla*, L.—*Chenopodium ambrosioides*, L.—*Mercurialis annua*, L.—*Sinophytum tauritum*, L.—*Apium graveolens*, L.—*Petroselinum sativum*, Hoff.—*Solanum nigrum*, L.—*Solanum dulcamara*, L.—*Brassica* us. cult.—*Sonchus tenerrimus*, L.—*Sonchus oleraceus*, L.—*Beta* cult.

Ab tot, sembla que mostran certa preferencia per las ombelíferas *Petroselinum* y *Apium*.

Las interessants orugas de que's tracta són de color vert natural, ab quatre ratllas blancas, que partint del cap segueixen la llargada de l'insecte; las inferiors són senzillas y en mig d'elles s'obren els estigmas, qual vorada és negre. Las altrás dugas són dobles y están situadas més amunt que las primeras.